

העם

קרבות נסיגה

עצמם הדגמה יפה של תמרון זה. פתח במעגל משה דיין, אשר למחרת פרוץ המהומות העדתיות בארץ פירסם את מאמרו הידוע, בו תבע „להשיב במדיניות איבה על מדיניות איבה“ (העולם הזה 1139). מאמרו של דיין יצר תגובת-שרשרת, שעוררה מתיחות ברחבי המרחב ולא נסתיימה עד היום. דיין התחרה רק בקושי עם מנחם בגין, שאינו מחמיץ אף הזדמנות אחת לגנות את הממשלה על חוסר-המעש שלה בפרשת איגנה סופט, מבטיח ליוזם — אחרי נצחוננו בבחירות הבאות — קו תקיף ופעיל נגד המצרים.

הקול השלישי. השבוע הצטרף למק"ה קול שלישי, שעלה על שני קודמיו. במועצת מפלגת אחדות-העבודה, שמטרתה היתה לפתור את מסעי-הבחירות, השמיע הא"ל לוף יגאל אלון דברים כדורבנות, שאיפשרו לצבר שופע-הקסם לשים בכיס את דיין ואת בגין גם יחד. קרא אלון:

„אם מצריים רואה את התעלה בבעלותה הבלעדית ומתירה לעצמה לחסום אותה בפני ספינותינו — אז יש להתניחם אל תעלת סואץ כאל יעד מצרי... או תעלה פתוחה לכל, או תעלה חסומה לכל“.

היה זה לא פחות ולא יותר מאשר איום על כל העולם, לחסום את תעלת-סואץ, החיונית לקיומן היום-יומי של רוב ארצות אירופה המערבית, ובעיקר לבת-בריתם העיקרית של דייג-בגין-אלון: צרפת.

למרחב מיהר למחוק משפטים אלה מדו"ח הנאום, אך הנזק כבר נעשה. הנאום פורסם בעתונים והגיע לרחבי העולם והמרחב כנשק בידי המנהיגים הערביים, היה ערכו עצום. כדוגמה לחוסר-האחריות של מדינאים ישראלים, היתה משמעות רבה בבירות העולם. אולם במאבק הבחירות לכנסת הרביעית זכה יגאל אלון בנצחון: הוא בעט את הכדור ישר לתוך שער הבחירות.

צבא

חריש עמוק בשמים

בבסיסי חיל-האוויר התכוננו השבוע לחוג את יום החיל ה-11. שלא כבשנים קודמות, לא תוכננו שום נשפי-ענק; להקי ווטרנים לא שולחו להפגין להטוטים יקרים בשמי המדינה. קבע מפקד חיל האוויר אלוף עזר וייצמן: „פעמיים בשנה, זה יקר. מספיק היה ביום העצמאות. אנחנו גם קילקלנו את הקהל. להוציא 12 מטוסים, זה לא יעשה רושם על אף אחד. פחות ממאה — זה כבר לא הולך“.

במקום מיפגני-ראווה יכול היה חיל האוויר להצביע על כמה הישגים חסרי-דבר אך חשובים. הגדיר זאת קצין-מטה בעל עבר חקלאי: „אפשר לקרוא לזה חריש עמוק, התוצאה: מצב יציב, כפי שלא ידעו החיל מאז היחסו ועד היום. עד לפני זמן מועט, למשל, פקדה את החיל מכת התפטרותם של טייסים. לרוב הוקצמו הטייסים הצעירים עלידי התנאים הנוחים יותר שמציעים אל על וארקיע. כיום ירד אחוז הטייסים המתפטרם לממדים אפסיים, וכאשר מחליט טייס בכל זאת לעזוב, אין בכך זעזוע לחיל כולו. כאשר הוצאות-אימונו של טייס סילון הן קרוב ל-400 אלף ל"י, מהדה יציבות זו גורם חשוב במיבנה החיל.“

„אני פשוט לא מסוגל להבין איך יכול טייס לשבת עשר שעות בבריטניה ולטוס עד ג'ניוורק“ סיפר טייס קרב, „זה כמו לנהוג אוטו משא. לא בשבילי, בעד שום הון שבועלם“.

המדיניות הנוכחית היא לעודד את הטייסים לראות בחיל-האוויר גם בית, גם קריירה. לשם כך אף הוקמו שיכונים נאים בשדות התעופה. הקשר עם העיר רפה, הקשרים אל התפקיד מתהדקים.

המאזן — זכות ישראל. את תוכנית ציונו של חיל-האוויר רואה עזר וייצמן במשפט זה: „חיל-האוויר השוקט על שמריה, סופו שיהיה חיל-האוויר מדרגה שניה.“ מול מיג 17 של רעים טס עתה בישראל סופר-טיסטר.

וייצמן, חבר צעיר (37) הניח חיל-האוויר הבריטי, אינו גבול מיתר מפקדי חילות-האוויר בעולם: הוא מאמין כי בתנאי-המלחמה הקיימים, נתונה ההכרעה בידי חיל-האוויר. „לולא השליטה שלנו באוויר במיצע קדש, לא היינו כובשים את סיני תוך שבוע.“ מאז אותו מביצע לא חל שינוי מהותי במיבנה חיל-האוויר — מלבד אותו חריש עמוק. מצרים, מצידה, התאוששה לגמרי מן הנזק שנגרם עלידי צה"ל והבריטים. שדות התעופה שנפגעו, לדברי מקורות מערביים, שופצו לחלוטין, ואף נוספו אליהם כמה שדות חדשים בסניג ובסוריה. בכל זאת, לדעת וייצמן, נשארו הסיכויים במפגשי-אוויר לטובת ישראל.

מקור כוחה של המהפכה החלוצית לפני שני דורות היה המפעל החלוצי. הוא שהלחיה את דמיון העולם, נתן משמעות מוסרית למעשי הדור, והיה עמוד-האש שהלך לפני המהפכה במשימות נוצות רבות.

השבוע עמדה החלוצית המסורתית בקרב בות נסיגה לאורך כל החזית. היה זה אופייני לרוחות החדשות המנוסות בארץ, שדעת הקהל היתה בכל הקרבות האלה נגדה **שביתת רעב.** הפרשה האנושית ביותר היתה זו של ציון סלומון, איש משק גבעתי ברנר מזה שבע שנים, שהכריז בבית-הסוהר שביתת-רעב נגד הקבוצ שול. מטרת הצעד הנואש: למחות נגד שלילת זכותו לבחור עורך-דין על חשבון הקיבוץ (ראה להלן). הקבוצ טען כי הוא מוכן לתת לסלומון עורכי-דין משלו, לפי בחירת המשק. לפני דור, היה זה נימוק מספיק — כי הכל הסכימו כי זכות הקבוצ להחליט על גורל חבריו. אולם בשנת 1959 לא נתקבל עוד נימוק זה. הדעה השלטת ברחוב היתה להיפך: כי אדם הנואש ברצח והלוחם על חייו, זכאי לבחור לעצמו את עורך-הדין שהוא רוצה לו אמון — וכי הקיבוץ חייב לממן את הגנתו של חבר שעבד למענו במשך שבע שנים מבלי לקבל משכורת.

קידמה — לזולת. מסובכת יותר, אך לא פחות מעוררת התנגדות, היתה עמדת התנועה הקיבוצית לגבי הביטוח למשפחות המטופלות בילדים.

עוד לפני שבוע התפארו מפלגות הקבוצים — ובראשן מפ"ם — שהן היו הלוחמות העיקריות לקבלת החוק המעניק ביטוח למשפחות הגדולות והמקופחות, ובצורה זו מאפשרות לגדל דור חדש בתנאים של שוויון ובטחון מינימליים. מפלגות אלה אף התפארו כי הן דאגו להגדלת התשלומים של משלם-המסים למטרה חיונית זו.

והנה נסתבר לציבור הגדה כי באותה שעה עצמה דאגו הקבוצים לשחרר את עצמם מעול חיובי זה. טענותיהם היו פור-מליות: חלק מן הכסף לביטוח החדש יבוא מקרן-ההשקעה לאנשי המילואים. מכיוון שהקבוצים שוחררו בצדק מהשתתפות בקרן זו, צריכים לשחרר גם מהחובה החדשה. טענות פורמליות אלה לא עמדו במבחן רציני. קרן ההשקעה של אנשי המילואים היא למעשה ביטוח עצמי. אולם הביטוח למשפחות המטופלות בילדים הוא ביטוח לטובת הזולת — ביטוח בו דואגים מעט-הילדים למרובי-הילדים. שחרור הקבוצים מעול זה הוא השתמשות מחובה חיונית. לגבי האוצר הפשוט, שלא יכול היה לעקוב אחרי הפרטים המסובכים, היתה משמעות הצעד פשוטה: המשקים, שהלכו פעם בראש בנתיב הסבל וההקדבה, הפכו לבעלי זכויות-יתר, מטילים את העול על הזולת.

החזית העיקרית. עקרונות עוד יותר היתה המערכה בחזית החשובה ביותר של החלוציות המסורתית: המערכה על הקרן הקיימת.

הקרן הקיימת, שהיתה פעם דגלו של דור מייבשי-ביצות וכובשי-שמים, הפכה זה מכבר לגוש פיאוודלי, שרוב האומה רוחש לו איראמיון והתנגדות. המאבק שפרץ החדש בין אבירי הקרן לבין ראשי המנגנון הממלתי המתחרה (ראה עמודים 8, 9), חשף בצורה פשוטה ואנושית את השינוי העצום שחל במהותו של מוסד זה.

כל אלה היו רק גילויים בודדים במשבר המחריף והולך, המערער את היסודות המוסריים והפוליטיים של המערכה החלוצית הישנה. ההתמודדות עם משבר זה תבקע אם החלוציות המסורתית, שעל ברכיה התחנך הדור הקודם, עוד מסוגלת לקרב את לבבות הדור הבא.

מדיניות

גולו

אחת הסענות העיקריות של התעמולה הציונית היתה תמיד, כי האפנדים הערביים מסיתים את עצמם נגד הישוב העברי בכל פעם שמצבם הפנימי מחמיר, ויש צורך למצוא מוצא חיצוני לזעם ההמוני. התעמולה המלחמתית, נאמר, היא רק לצרכים פנימיים. החדש נתנו ראשי המפלגות הציוניות

* מאחר שנתברר כי בקרן נגבו כספים למעלה מן הדרוש, הועבר העודף למטרה חדשה זו.

** מאחר שהקבוצים הקבוצים הוא גם עובד וגם מעביד של עצמו.

...בא אלך אלך

ורעננות הצל

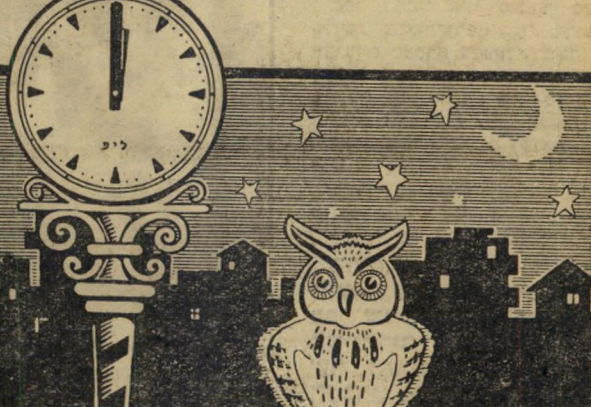
מיץ תפוזים ממותק
מיץ לימון ממותק
מיץ אשכולית ממותק
מיץ מנדרינות ממותק

עם מים או סודה
30
כוסות בנקבוק אחד

עססים

שינוי כתובת

המינוי המשנה את כתבתו, מתבקש להודיע על כך למחלקת המינויים שבועיים מראש, כדי למוע עיכובים במשלוח.

שעות לילה

לקבלת מודעות
לכל העתונים
בסניפנו

רח' דיזינגוף 100 תל-אביב
טלפון 29952

פתוח גם במוצאי שבתות וחגים

מחלקת העיתונות